

Metelkovo pero

Drugačnost nas bogati

Literarni in likovni natečaj

Razpisna dokumentacija

Škocjan, september 2016

O natečaju

V okviru projekta Metelkovo pero in v povezavi s projektom UNESCO ASP je naša šola v šol. l. 2016/17 prvič povabila k sodelovanju učence k likovnemu in literarnemu natečaju DRUGAČNOST NAS BOGATI. Likovni natečaj je bil namenjen učencem 1. triade, literarni pa 2. in 3. triadi.

Namen natečaja

Naša šola ponosno nosi svoje ime po Franu Serafinu Metelku, slovenskem duhovniku, slovničarju in prevajalcu šolskih in verskih knjig. Rodil se je 14. julija 1789 v mlinu graščine Vrh pri Škocjanu, umrl pa je 27. decembra 1860 v Ljubljani.

Šolal se je pri frančiškanih v Novem mestu, filozofijo in bogoslovje je končal v Ljubljani in bil 1814 posvečen v duhovnika. Od leta 1815 do smrti je bil stolni katehet v Ljubljani; 1817 je bil imenovan za profesorja na novoustanovljeni stolici za slovenski jezik na ljubljanskem liceju, po šolski reformi 1848 pa je bil do leta 1857 profesor slovenščine na gimnaziji.

Metelkovo najpomembnejše delo je slovenska slovnica, izdana v nemščini, Lehrgebäude der slowenischen Sprache im Konigreich Illyrien und in den benachbarten Provinzen (1825). Z njo je uvedel nekaj pomembnih znanstvenih novosti, predvsem pa je predstavil svoj novi črkopis, imenovan tudi metelčica, rekli pa so ji tudi žabica ali krevljica. Sestavil ga je po ideji Jerneja Kopitarja, tako da je latinico dopolnil s cirilskimi znaki. Vsem glasovom je dal posebna znamenja, tako da je črkopis znanstveno natančen in popoln. Vendar je bil nepregleden, predvsem pa je od tradicionalnega knjižnega jezika vodil v fonetično pisano dolenjščino. Tako se poskus, da bi prišla v redno rabo, ni obnesel. Leta 1833 je bila metelčica uradno prepovedana.

Metelko je bil tudi popisovalec slovenskih krajevnih imen. Kot uradni prevajalec se je 1822 s posebno prošnjo obrnil do deželne vlade, naj da popisati krajevna imena po Kranjskem. Iz nabranega gradiva, ki mu ga je

izročila vlada 1823, si je sestavil abecedni seznam važnejših krajev po Kranjskem.

Zelo obsežno je Metelkovo prevajalsko delo, veliko šolskih in nabožnih besedil pa je tudi priredil.

Metelko je v oporoki svoje veliko denarno imetje namenil v dobrodelne namene, še zlasti za izboljšanje šolstva v Škocjanu in okoliških krajih.

Anton Martin Slomšek pa je o njem zapisal:

»Tihemu potoku podoben, ki lepe senožete in ravna polja rosi, je delal Metelko do svoje sive starosti.

Bil je Metelko ves Slovenec in pa Dolenjec.«

Povzeto po: Janko Kos, Pregled slovenskega slovstva, Mladinska knjiga, 2002, str. 84.

Z natečajem smo spodbujali učence, da bi s svojim čopičem in peresom prebudili v sebi svojo ustvarjalnost in razmišljanja podelili s sovrstniki, krepili ter razvijali besedno ustvarjalnost, naklonjenost do maternega in slovenskega jezika ter tako dokazovali svojo izrazno moč. Tako so sledili Metelkovi misli Vse za ljubo slovenščino, ki jo je udejanjal s svojim delom. S svojo intelektualno širino in razgledanostjo je bil drugačen, zato je znal kljub nasprotovanju nekaterih sodobnikov pravi čas strpno in pokončno sprejeti kritiko svojega dela.

Tematika

Z natečajem smo želeli ob Unesco temah – medkulturno učenje, medkulturni dialog, mir in človekove pravice, strpnost, sodelovanje – učence z izkustvenim učenjem ozavestiti in pripraviti na življenje v sodobni, vse bolj medkulturni družbi.

Cilj je bil učencem približati svet drugačnih, jih učiti in naučiti strpnosti, medsebojnega sodelovanja in spoštovanja, nenasilnega reševanja konfliktov, predvsem pa življenja brez predsodkov. Želeli smo, da učenci v drugih kulturah, navadah, narodih, pri ljudeh s posebnimi potrebami, ... najdejo nekaj lepega, dobrega, pozitivnega, nekaj, kar našo družbo bogati.

Drugačnost nas bogati je bil okvirni naslov razpisa, pri čemer so lahko učenci razmišljali o drugačnosti, s katero se srečujejo v vsakdanjem življenju v družini, v razredu, v šoli – sošolci, v domačem kraju, državi, v svetu ... Kako jo sprejemajo, so strpni, so lahko prijatelji, kako pomagajo drugačnim ... razmišljajo o moči izgovorjene besede, saj beseda včasih bolj boli kot pest – Kar poveš, je zares.

Na literarnem natečaju so lahko učenci sodelovali s proznimi prispevki različnih zvrsti: domišljijski, doživljajski spis, esejsko razmišljanje, pismo ...

Na likovnem in literarnem natečaju je sodelovalo 10 šol, 3 šole so se odzvale na oba natečaja, skupaj torej 56 učencev in 32 mentoric.

Literarni natečaj – 2. triletje

V 2. triadi je sodelovalo 16 učencev in 10 mentoric iz 6 osnovnih šol. Ocenjevalna komisija, v kateri so bile doktorica Jožica Jožef Beg s Šolskega centra NM kot predsednica - in članici učiteljici slovenskega jezika na domači šoli Tanja Luštek in Marinka Cerinšek, ni imela lahkega dela.

Kriteriji za ocenjevanje literarnih prispevkov:

1. POVEZANOST VSEBINE Z NASLOVOM.
2. POVEZANOST Z DANAŠNJIM ČASOM – LASTNE IZKUŠNJE, KONKRETNI PRIMERI.
3. PREPRIČLJIVOST OSEBNEGA ODZIVA.
4. CELOTEN VTIS: IZVIRNOST IN USTVARJALNOST PISANJA - SLOG, BOGATO BESEDIŠČE, JEZIKOVNO ZNANJE SKLADNO S

PRIČAKOVANJI PISCA GLEDE NA NJEGOVO STAROST, UREJENOST-
pomenska zaokroženost

5. SPOROČILNOST.

